

målare¹. Figurerna äro städse uppdragna med ganska grofva mörka, ursprungligen kanske rödbruna konturer, liksom i de utländska målningarna från medeltiden. I Kumla-gruppen äro ansiktena delvis modellerade i hvitt och grått; läpparna och kinderna hafva varit röda, men äro nu svarta, stundom är hela ansiktet jämt sotigt. Kroppsformerna äro sällan lyckligt tecknade; det var målarnes svagaste sida. Därför blefvo också de nakna figurerna städse de klenaste, och skall en lifligare rörelse åskådliggöras, hota lemmarna att falla i sär. Fötterna äro nästan utan undantag högst misslyckade.

Draperierna äro långt bättre. Här kunde man ju också hjälpa sig fram mera med stöd af en tradition. På flera ställen spåras ansatser till skuggning vid vecken. Om dessa saker får jag för öfrigt tillfälle att yttra mig vid beskrifningen af de enskilda kyrkorna.

Angående tekniken yttrar Nervander²: »På ett par hvalfkappor i Lojo och Hattula har man varit i tillfälle att se, huru våra medeltidsmålare gingo till väga vid första utkastet till sina bilder. Med en i vit färg doppad pensel gjorde de till först ett ungefärligt utkast till målningens konturer och utförde sedan, utan någon föregående omsorgsfullare teckning, sina bilder. Troligen lät mästaren sina elever och lärgossar ifylla färgen på kläde-
drägterna o. s. v. enligt de färgprof, han med några pensel-
drag lämnat dem, hvarför man på ett par ställen fann några detaljer af förbiseende lämnade ofullbordade. Så såg man fodret till någon af pelarfigurernas mantlar endast antydt medels ett par färgstreck.» Som man finner, stämmer detta öfverens med hvad som ofvan anförts efter Didron och Viollet-Le-Duc. Tekniken har i det hela icke varit mycket skiljaktig under medeltiden; målare, som

¹ Se Lamprechts uppsats *Bildereykeln und Illustrationstechnik im späteren Mittelalter* uti *Repertorium für Kunstwissenschaft*. Bd. 7.

² *Lojo kyrka och dess medeltidsmålningar* s. 74—75.